

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002513

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 815 від 05.11.2025 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Земляк Олександр Степанович

2. Oleksandr S. Zemlyak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 21-10-2025

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9875

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.29

Тема дисертації:

1. Клініко-патогенетичне обґрунтування оптимізації діагностики, прогнозування та комплексної корекції ендотоксикозу та дисметаболических порушень при хронічному панкреатиті у поєднанні з цукровим діабетом 2 типу
2. Clinical and pathogenetic substantiation of optimization of diagnostics, prognostication and complex correction of endotoxemia and dysmetabolic disorders in chronic pancreatitis in combination with type 2 diabetes mellitus

Реферат:

1. Метою дослідження є вдосконалення діагностики та прогнозування клінічного перебігу амбулаторного загострення хронічного панкреатиту (ХП), поєданого із цукровим діабетом 2 типу (ЦД2), шляхом комплексної оцінки стану ендотоксикозу та метаболічних порушень, а також їх корекції за допомогою індивідуалізованої інфузійної малооб'ємної терапії, включеної до складу комплексного лікування, з метою підвищення його клінічної ефективності, скорочення тривалості терапії та покращення якості життя пацієнтів. Поглиблено уявлення про стан параметрів ендогенної інтоксикації при загостренні ХП у пацієнтів із супутнім ЦД2 в умовах амбулаторного лікування, що дозволило деталізувати патогенетичні механізми

коморбідного перебігу ХП і ЦД2. Встановлено клініко-лабораторні предиктори тяжкості ендотоксикозу при амбулаторному загостренні коморбідного перебігу ХП+ЦД2 на основі аналізу кореляційних зв'язків між тяжкістю інтоксикаційного синдрому та ключовими маркерами системного запалення, метаболічних порушень і функціонального стану органів детоксикації. Визначено порогові значення ключових біохімічних маркерів (ШОЕ, феритин, креатинін, прокальцитонін, білірубін, діастаза сечі, лужна фосфатаза, D-димер, С-реактивний білок), які мають високу прогностичну значущість (AUC від 0,843 до 0,921, $p < 0,001$) для вибору оптимальної тривалості дезінтоксикаційної інфузійної терапії у пацієнтів із поєднаним перебігом ХП+ЦД2. Створено алгоритм персоналізованого визначення тривалості малооб'ємної інфузійної дезінтоксикаційної терапії у коморбідних пацієнтів з ХП+ЦД2 в амбулаторних умовах, адаптований до ступеня ендогенної інтоксикації на основі аналізу біохімічних маркерів із високим прогностичним потенціалом (AUC > 0,84): при відсутності перевищення жодного з предикторів призначали курс на 3 дні, а за наявності підвищення хоча б одного з предикторів – курс тривалістю 5 днів. Доведено, що малооб'ємна інфузійна детоксикаційна терапія при загостренні ХП + ЦД2 у режимах 3 і 5 інфузій достовірно покращує екзо- й ендокринну функцію ПЗ, нормалізує вуглеводний обмін, знижує показники ендогенної інтоксикації та запалення й водночас підвищує фізичне, соціальне функціонування та больовий контроль, що разом свідчить про її клінічну ефективність. Доведено, що найвищу ефективність продемонструвала програма лікування пацієнтів із доповненням протокольного комплексного лікування малооб'ємною інфузійною дезінтоксикаційною терапією № 5: на основі отримання найвищої динаміки покращення функціональної спроможності ПЗ, зниження параметрів запалення і метаболічного дисбалансу, гармонізації калікреїн-кінінової системи і покращення якості життя, враховуючи більш тяжкий вихідний рівень параметрів ендотоксикозу і порушень метаболізму у даній групі пацієнтів.

2. The aim of the study is to improve the diagnosis and prognosis of the clinical course of outpatient exacerbation of chronic pancreatitis combined with type 2 diabetes mellitus by a comprehensive assessment of endotoxemia and metabolic disorders, as well as their correction with individualized low-volume infusion therapy LVIT included in the complex treatment in order to increase its clinical effectiveness, reduce the duration of therapy and improve the quality of life of patients. It was deepened understanding of the state of endogenous intoxication parameters in exacerbation of CP in patients with concomitant T2DM in outpatient treatment, which allowed to detail the pathogenetic mechanisms of comorbid course of CP and T2DM. The clinical and laboratory predictors of endotoxemia severity in outpatient exacerbation of comorbid course of CP + T2DM were established based on the analysis of correlations between the severity of intoxication syndrome and key markers of systemic inflammation, metabolic disorders and functional state of detoxification organs. Threshold values of key biochemical markers (ESR, ferritin, creatinine, procalcitonin, bilirubin, urine diastasis, alkaline phosphatase, D-dimer, C-reactive protein) were determined, which have a high prognostic value (AUC from 0.843 to 0.921, $p < 0.001$) for the selection of the optimal duration of detoxification infusion therapy in patients with combined course of CP + T2D. An algorithm for personalized determination of the duration of LVIT in comorbid patients with CP + T2D in outpatient settings was created, adapted to the degree of endogenous intoxication based on the analysis of biochemical markers with high prognostic potential (AUC > 0.84): If none of the predictors was elevated, a 3-day course was prescribed, and if at least one of the predictors was elevated, a 5-day course was prescribed. It was proved that LVIT in exacerbation of CP + T2DM in the regimens of 3 and 5 infusions significantly improves exo- and endocrine function of the pancreas, normalizes carbohydrate metabolism, reduces endogenous intoxication and inflammation, and at the same time improves physical, social functioning and pain control, which together indicates its clinical effectiveness. It was proved that the highest efficacy was demonstrated by the treatment program for patients with the addition of LVIT No. 5 to the protocol of complex treatment: based on the highest dynamics of improving the functional capacity of the pancreas, reducing inflammation and metabolic imbalance, harmonizing the kallikrein-kinin system and improving the quality of life, given the more severe initial level of endotoxemia and metabolic disorders in this group of patients.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Babinets, L. S., Kytsai, K. Y., Kotsaba, Y. Y., Halabitska, I. M., Melnyk, N. A., Semenova, I. V., Zemliak, O. S. (2017). Improvement of the complex medical treatment for the patients with chronic biliary pancreatitis. *Wiadomości Lekarskie*, 70(2), 213–216.
2. Babinets, L. S., Melnyk, N. A., Shevchenko, N. O., Sasyk, H. M., Zemliak, O. S., Kopach, O. Ye., Fedoriv, O. Ye. (2018). Optimization of the complex therapy of chronic pancreatitis with metabolic syndrome. *Wiadomości Lekarskie*, 71(2), 337–340.
3. Бабінець, Л. С., Шевченко, Н. О., Сасик, Г. М., Земляк, О. С. (2018). Дисліпідемія та фактори її прогресування при хронічному панкреатиті у поєднанні з цукровим діабетом. *Здобутки клінічної і експериментальної медицини*, (1(33)), 44–48.
4. Бабінець, Л. С., Захарчук, У. М., Підручна, С. Р., Шевченко, Н. О., Сасик, Г. М., Земляк О. С., Адамів, Г. В. (2018). Патогенетичні аспекти хронічного панкреатиту у коморбідності з цукровим діабетом (дисбаланс калікреїн-кінінової системи та ендотоксикоз). *Сімейна медицина*, (1(75)), 91–94.
5. Zemliak, O. S., Babinets, L. S., Halabitska, I. M., Sasyk, H. M., Onufryk, Z. Ya. (2021). Dependence of pancreas functional capacity at chronic pancreatitis on endotoxycosis and other metabolic factors. *Wiadomości Lekarskie*, 74(4), 869–873. <https://doi.org/10.36740/WLek202104110>
6. Zemliak, O. S., Babinets, L. S., & Halabitska, I. M. (2023). The role of endotoxycosis and inflammation in deepening the pancreatic functional insufficiency in chronic pancreatitis in combination with type 2 diabetes. *Polski Merkuriusz Lekarski*, 51(3), 207–215. <https://doi.org/10.36740/Merkur202303104>
7. Babinets, L., Halabitska, I., Shevchenko, N., Zemlyak, O., Onufryk, Z., Migenko, B., & Levchuk, R. (2024). Current clinical and pathogenetic characteristics of patients with chronic pancreatitis depending on biological age and smoking. *Polski Merkuriusz Lekarski*, 52(6), 679–684. <https://doi.org/10.36740/Merkur202406109>
8. Земляк, О. С., Бабінець, Л. С. (2018). Метаболічний ацидоз як важливий фактор патогенезу хронічного панкреатиту. *Вісник клубу панкреатологів*, (3(40)), 17–19.
9. Бабінець, Л. С., Земляк, О. С. (2020). Ендотоксикоз як фактор функціональної недостатності підшлункової залози при хронічному панкреатиті у поєднанні з цукровим діабетом 2 типу. *Україна. Здоров'я нації*, (4(62)), 108–112. <https://doi.org/10.24144/2077-6594.4.0.2020.220396>
10. Zemliak, O. S. (2021). Cognitive impairments in patients with chronic pancreatitis comorbid with type 2 diabetes and possibilities of their correction by small-volume infusion therapy. *Fitoterapiia. Chasopys*, (4), 12–16. <https://doi.org/10.33617/2522-9680-2021-4-12>
11. Zemliak, O. S. (2021). Impact of acid–base imbalance on quality of life in chronic pancreatitis with type 2 diabetes and correction by small-volume infusion therapy. *Вісник медичних і біологічних досліджень*, 4(10), 95–102. <https://doi.org/10.11603/bmbr.2706-6290.2021.4.12655>
12. Бабінець Л. С., Сабат З. І., Шайген О. Р., Земляк О. С. (2017). Синдром ендогенної інтоксикації при хронічному панкреатиті та коморбідних станах. *Ліки України Плюс*, (3(32)), 27–29.
13. Бабінець, Л. С., Сасик, Г. М., Земляк, О. С. (2018). Оцінка ендотоксикозу при коморбідності хронічного панкреатиту та цукрового діабету. *Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Пацієнто-орієнтована допомога у загальній лікарській практиці»* (с. 6–7). 4–5 грудня, 2018. Тернопіль: Тернопільський державний медичний університет.

- 14. Babinets, L. S., Zemliak, O. S., Sasyk, H. M. (2019). Disturbance of kallikrein kinin system in chronic pancreatitis with diabetes mellitus. Proceedings of the 11th International Scientific Conference «Science progress in European countries: New concepts and modern solutions» (p. 328–332). February 28, 2019. Stuttgart: ORT Publishing.
- 15. Бабінець, Л. С., & Земляк, О. С. (2019). Калікреїнокінінові порушення при хронічному панкреатиті у коморбідності з цукровим діабетом (с. 6–7). Збірник праць науково-практичної конференції з міжнародною участю «Компетенції сімейного лікаря в питаннях реабілітації пацієнтів». 5–6 грудня, 2019. Київ: Видавництво Ліра-К.
- 16. Земляк, О. С. (2020). Функціональна недостатність підшлункової залози при поєднанні хронічного панкреатиту і цукрового діабету 2 типу як наслідок ендогенної інтоксикації. Гастроентерологія, 54(4), 102.
- 17. Zemliak, O. S., Babinets, L. S. (2021). Assessment of medicinal correction of chronic endotoxycosis in patients with exacerbation of chronic pancreatitis combined with type 2 diabetes. Proceedings of the International Conference «Current problems of diagnostics» (p. 13–17). April 23–24, 2021. Czestochowa: Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-075-9-13>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U000361 ; 0123U100061

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бабінець Лілія Степанівна

2. Liliya S. Babinets

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федів Олександр Іванович
2. Oleksandr I. Fediv

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0108-2565**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Буковинський державний медичний університет**Код за ЄДРПОУ:** 02010971**Місцезнаходження:** площа Театральна, Чернівці, 58002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Чернявський Володимир Володимирович
2. Volodymyr V. Chernyavskiy

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.36**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5831-8810**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний медичний університет імені О. О. Богомольця**Код за ЄДРПОУ:** 02010787**Місцезнаходження:** бульвар Тараса Шевченка, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кліщ Іван Миколайович
2. Ivan M. Klishch

Кваліфікація: к. мед. н., професор, 14.03.04**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-6226-4296**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марущак Марія Іванівна

2. Maria I. Marushchak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6754-0026

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пасечко Надія Василівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пасечко Надія Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Левандовська Н.М.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна